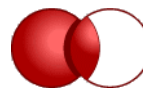

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FEDERACIJI BIH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 550, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

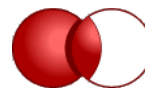
UR: 023-04/06, 030-04/06

**IZVJEŠĆE
O REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA PRORAČUNA HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE
NA DAN 31.12.2005. GODINE**

Sarajevo, srpanj 2006. godina

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FEDERACIJI BIH
SARAJEVO

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 550, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

MENADŽMENTU
HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

NEOVISNO REVIZIJSKO MIŠLJENJE

1. Obavili smo reviziju finansijskih izvješća Hercegbosanske županije, iskazanih na stranicama od 1 do 13 na dan 31.12.2005. godine. Za ova izvješća odgovoran je menadžment. Naša odgovornost se svodi na izražavanje mišljenja o tim finansijskim izvješćima na temelju provedene revizije.
2. Reviziju smo obavili temeljem ovlaštenja sukladno Zakonu o reviziji institucija u FBiH ("Službene novine FBiH" broj 22/06), i sa INTOSAI međunarodnim revizijskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju planiranje i obavljanje revizije tako da revizija pruža razumno uvjerenje o tome ima li u finansijskim izvješćima značajnih pogrešaka kao i da li su finansijske transakcije izvršene sukladno zakonskim propisima. Revizija je uključila ispitivanje, testiranje i prikupljanje dokaza koji potkrepljuju iznose i objave u finansijskim izvješćima. Revizija je također obuhvatila ocjenu primijenjenih računovodstvenih načela, vrednovanje sveukupne prezentacije finansijskih izvješća kao i ocjenu primjene propisa. Vjerujemo da je provedenom revizijom prikupljeno dovoljno dokaza kako bi se stvorile pouzdane osnove za izražavanje našeg mišljenja.
3. Nakon provedene revizije finansijskih izvješća Proračuna Hercegbosanske županije na dan 31.12.2005. godine utvrđeno je sljedeće:
 - a) *Nije uspostavljen sustav internih kontrola, što je imalo za posljedicu nedosljednu primjenu Zakona o Proračunu FBiH i Zakona o izvršenju Proračuna Hercegbosanske županije što je rezultiralo iskazivanjem viška rashoda nad prihodima u 2005. godini u iznosu od 4.803.432,00 KM, kao i iskazivanje izmjena i dopuna Proračuna u tri različite veličine što je rezultiralo da račun prihoda i izdataka u usporedbi sa Proračunom ne pokazuje realnu razliku između Proračuna i njegovog ostvarenja.*
 - b) *Zakon o izvršenju Proračuna Hercegbosanske županije za 2005. godinu nije se primjenjivao, u dijelu korištenja tekućih grantova od 1.014.185,32 KM za koje nije usvojen program raspodjele sukladno navedenom zakonu, a za koje je nadležno Ministarstvo rada, zdravstva, socijalne skrbi i prognanih.*
 - c) *Neplaćeni porezi i doprinosi na ime obračunatih i isplaćenih plaća iskazani u Glavnoj knjizi na poziciji obveza u iznosu od 16.978.010,30 KM i dio istih obveza iskazanih na poziciji kratkoročnih razgraničenih rashoda u iznosu od 6.587.853,00 KM. Kumulirani višak rashoda nad prihodima iskazan u visini 16.042.439,60 KM a da za isti sukladno Zakonu o proračunima u FBiH nije saniran.*
 - d) *Nepoštivanje odredaba Uredbe o postupku nabavke roba, vršenju usluga i ustupanju radova i Zakona o javnim nabavkama BiH kod izbora ponuđača zimskog održavanja cesta u vrijednosti 233.200,00 KM, odabir ponuđača za sanaciju županijskih – regionalnih cesta Hercegbosanske županije za 2005. godinu u vrijednosti 339.990,65 KM kao i odabir ponuđača za izradu prostorno – prometne studije Hercegbosanske županije u vrijednosti 148.000,00 KM.*

e) Nepoduzimanje mjera po danim preporukama u Izvješću o izvršenoj reviziji prethodne godine.

4. Po našem mišljenju, financijska izvješća zbog navoda danih u prethodnoj točki ne daju istinit i fer pregled o financijskim transakcijama u svim značajnim segmentima tijekom godine i stanju na kraju godine, proračuna Hercegbosanske županije na dan 31. 12. 2005. godine.

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. oec.

Generalni revizor

Mr. Sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

**IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINACIJSKIH IZVJEŠĆA
PRORAČUNA HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE
ZA 2005. GODINU**

1 UVOD

Hercegbosanska županija (u daljem tekstu Županija) je federalna jedinica Federacije Bosne i Hercegovine, čije su nadležnosti utvrđene Ustavom Federacije BiH i Ustavom Hercegbosanske županije. Teritorij Županije obuhvaća područja od šest općina.

Zakonodavnu vlast u Županiji vrši Skupština Županije. Vlada Hercegbosanske županije je izvršni organ, koju čine premijer i osam ministara. U ostvarivanju svojih nadležnosti utvrđenih ustavom, Vlada Županije donosi uredbe, odluke, rješenja i zaključke. Funkciju županijske uprave u Županiji vrše županijska ministarstva, županijske uprave i županijske ustanove u skladu sa Zakonom o ustrojstvu i djelokrugu županijske uprave kojim se određuje njihov djelokrug, rukovođenje kao i druga pitanja od značaja za njihovo organiziranje i funkcioniranje. Županijskim ministarstvom rukovodi ministar, a radom samostalne županijske uprave i županijske ustanove rukovodi ravnatelj. Sredstva za rad županijskih organa uprave, kojima je povjereno izvršavanje županijske politike i županijskih propisa, utvrđuju se Proračunom Županije. Županijski organi uprave i županijske ustanove mogu ostvarivati prihod u okviru svoje djelatnosti, kada je to određeno zakonom i isti se unosi u Proračun Županije.

Sjedište Vlade županije je u Livnu, Stjepana II. Kotromanića bb.

2 OSVRT NA NALAZE REVIZIJE FINACIJSKIH IZVJEŠĆA ZA 2004. GODINU

Revizijom finacijskih izvješća za 2005. godinu utvrđeno je da preporuke po prethodnom revizijskom izvješću, nisu u najvećem dijelu otklonjene. Nije se primjenjivao Zakon o proračunu u FBiH i Zakon o proračunu Hercegbosanske županije u dijelu donošenja Proračuna. Smjernice i ciljevi fiskalne politike za 2005. godinu izrađene su neblagovremeno, što je utjecalo i na neblagovremenu procjenu glavnih vrsta prihoda i izdataka za fiskalnu 2005. godinu, kao i neblagovremeno upućivanje akata proračunskim korisnicima o načinu i elementima izrade Godišnjeg proračuna.

Uplate doprinosa na plaće i iz plaća nisu pratili isplatu plaća, sukladno zakonskim propisima. Zakon o proračunu FBiH i Zakon o izvršenju proračuna Hercegbosanske županije za 2005. godinu nije se primjenjivao u dijelu koji se odnosio na korištenje proračunskih sredstava do visine utvrđene u njegovom posebnom dijelu. Sukladno zakonskim propisima nije izvršen popis sredstava i izvora sredstava kod svih proračunskih korisnika i nije formirano centralno povjerenstvo za popis sa obvezom da sačini elaborat o izvršenom popisu koji bi pokazivao stanje sredstava i izvora sredstava na razini županije. Zakon o javnim nabavkama BiH nije poštovan kod pružanja svih usluga i izvođenja radova.

3 CILJ I OBIM REVIZIJE

Cilj revizije finansijskih izvješća je da omogući revizoru da izrazi mišljenje o tome da li su finansijska izvješća pripremljena u svakom značajnom pogledu, sukladno sa cjelokupnom zakonskom važećom regulativom. Revizija je planirana i izvršena sa ciljem pribavljanja realne osnove da li finansijska izvješća odražavaju točan i istinit prikaz poslovanja tijekom godine i stanja na kraju godine.

Revizija će utvrditi: da li su poduzete sve mjere za planiranje, ubiranje, čuvanje i evidentiranje javnih prihoda na razini Županije, da li su se proračunski korisnici pridržavali zakona i instrukcija, da li su isplate javnih rashoda ili korištenje javnih prihoda vršene po odgovarajućim ovlaštenjima i za svrhe za koje je dano ovlaštenje.

Cilj revizije je postizanje transparentnosti u radu, kao i javna odgovornost menadžmenta za zakonitost rada, uspješno i efikasno obavljanje odnosno provođenje postavljenih ciljeva. Navedeno će se utvrditi kroz uvid u prihode proračuna i način izvršenja Proračuna županije, sa posebnim osvrtom na tekuće i kapitalne transfere, a sve u cilju zaštite javnih prihoda. Revizija, također, uključuje davanje novih preporuka za dalji rad, na što efikasniju i ekonomičniju zaštitu imovine i trošenje sredstava, kao i stvaranje podloge za uvođenje, primjenu i što efikasniji rad interne kontrole.

4 NALAZI I PREPORUKE

a) Menadžment i sustav internih kontrola

Promatrano sa stajališta proračunskog sustava u cjelini, proračunski nadzor, predstavlja unutarnju kontrolu za koju su sukladno Zakonu o trezoru odgovorni Ministri ministarstava za svoja ministarstva, uključujući i proračunske korisnike koji spadaju u njihovu nadležnost. U Ministarstvu financija utvrđeno je radno mjesto kontrolora, sa ciljem provjere ispravnosti korištenja sredstava Proračuna.

Da se nije vršio pregled, provjera i kontrola finansijskih dokumenata potvrđuje korištenje proračunskih sredstava u iznosu većem od visine utvrđene Proračunom i prekoračenje pozicija tekućih grantova neprofitnim organizacijama za 45,52%.

Neadekvatno funkcioniranje internih kontrola potvrđuje i objavljivanje izvršenog rebalansa Proračuna u «Narodnim novinama» Hercegbosanske županije u dva različita iznosa, u iznosu od 38.979.757,00 KM u općem dijelu i iznosu od 34.976.757,00 KM u posebnom dijelu. Koji od dva iznosa čini Proračun po izmjenama i dopunama, nije izvršena ispravka tj. objavljivanje rebalansa Proračuna u «Narodnim novinama» Hercegbosanske županije. Nefunkcioniranje internih kontrola potvrđuje i činjenica da se nije vršila računska i logična kontrola obrazaca finansijskih izvješća, koje bi utjecale da sve pozicije u finansijskim izvješćima budu popunjene i što bi otklonilo posljedice manjkavih i nepouzdana finansijsko izvješće. Pozicija rashoda po ekonomskim kategorijama nije iskazana, a koja čini temelj za iskazivanje podatka, viška rashoda nad prihodima. Ne iskazivanje osnovnih pozicija u finansijskim izvješćima imalo je utjecaja i na nerealno iskazivanje viška rashoda nad prihodima u finansijskim izvješćima za 1.543.831,00 KM.

Naša kompletna ocjena je da interne kontrole kod proračunskih korisnika, a i na razini županije nisu na zadovoljavajućoj razini i da ne mogu doprinijeti otkrivanju eventualnih neželjenih efekata.

Preporučuje se menadžmentu da kod korisnika proračuna uspostavi sustav internih kontrola kroz dobro uređenu raspodjelu odgovornosti svih uposlenih i da sukladno Smjernicama za uspostavu i jačanje interne kontrole kod proračunskih korisnika Federalnog Ministarstva financija donese propisane procedure u svrhu postizanja ciljeva na području efikasnog poslovanja, pouzdanog finansijskog izvještavanja i usklađenosti poslovanja sa zakonskim propisima.

b) Izrada i donošenje Proračuna

Proračun Hercegbosanske županije za 2005. godinu i Zakon o izvršenju proračuna županije za 2005. godinu, Skupština Županije donijela je u zakonskom roku, a rebalans Proračuna za 2005. godinu 23.11.2005. godine, kojim je Proračun umanjen za 10,27%.

c) Prihodi

Ukupno ostvareni prihodi i primici iskazani u 2005. godini u Konsolidiranom godišnjem izvješću o izvršenju proračuna u periodu od 01.01.2005. godine do 31.12.2005. godine iznose 26.802.867,44 KM, i prikazani su u odnosu na rebalans Proračuna od 34.976.757,00 KM, što su nam u Ministarstvu financija potvrdili da je to Proračun, bez obzira što je u Narodnim novinama županije iskazan Rebalans Proračuna u dva iznosa, kako smo naveli u prednjem dijelu izvješća menadžment i sustav internih kontrola i u odnosu na Proračun od 34.976.757,00 KM prihodi su manji za 23,37%, a u odnosu na prošlu godinu manji su za 4,8%. Struktura prihoda, primitaka prikazana je u sljedećoj tabeli:

Red. br.	Opis	Rebalans 2005. godine	Ostvareno u 2004. godini	Ostvareno u 2005. godini	Index (5/3)	Index (5/4)
1	2	3	4	5	6	7
Prihodi, primici (1 do3)		34.976.757,00	28.154.590,00	26.802.867,00	76,63	95,20
1.	Prihodi od poreza	26.896.195,00	23.435.512,00	22.321.987,00	82,99	95,25
2.	Neporezni prihodi	6.080.562,00	3.672.529,00	3.212.581,00	52,83	87,48
3.	Potpore (grantovi)	2.000.000,00	1.046.549,00	1.268.299,00	63,41	121,19

U odnosu na plan, kao što je navedeno u prethodnoj tabeli, iskazan je pad prihoda koji su ostvareni sa indeksom 95,20%, a u odnosu na prethodnu godinu ostvareni su sa indeksom 76,63%.

Neporezni prihodi iskazani su u iznosu od 3.212.581,60 KM, što su u odnosu na planirana sredstva manji za 41,45%, a u odnosu na prošlu godinu viši za 12,52%.

Potpore iskazane u iznosu od 1.268.299,00 KM, od Federacije Bosne i Hercegovine 1.229.334,00 KM i potpore iz inozemstva 38.962,00 KM. I ovaj vid prihoda u odnosu na plan manje je ostvaren za 36,59%, a u odnosu na prošlu godinu više za 21,19%.

Preporučuje se menadžmentu svih proračunskih korisnika da učine dodatne napore kako bi se prihodi realizirali u planiranim veličinama, a posebno neporezni prihodi koji su u odnosu na planirana sredstva manji za 41,45%.

d) Izvršenje Proračuna za 2005. godinu

Ukupni rashodi i izdaci u Konsolidiranom godišnjem obračunu iskazani su od 31.606.299,00 KM, u odnosu na Proračun od 34.976.757,00 KM manji su za 9,54 %.

Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima tekuće godine je 4.803.432,00 KM, a ukupno neraspoređeni višak rashoda nad prihodima iskazan je od 16.042.439,60KM.

U razgovoru sa nadležnim u Ministarstvu financija, razlog ovakvog iskazivanja stanja je u sustavu Orakla koji na razini ove županije nije doraden i da i njima predstavlja teškoće u praćenju izvršenja Proračuna i izvještavanja zavisno od vrste traženog izvješća.

Uzimajući u obzir navedeno cijenimo da ovakav način evidentiranja i iskazivanja podataka u godišnjim iskazima izvršenja proračuna koji nisu identični podacima Glavne knjige nije sukladno Zakonu o Proračunima/budžetima u FBiH, Pravilniku o financijskom izvještavanju FBiH, kodeksima računovodstvenih načela i računovodstvenim standardima, što ima za posljedicu netočna i nepouzdana izvješća o izvršenju proračuna.

Struktura iskazanih rashoda sa odstupanjima prikazana je u sljedećoj tabeli u odnosu na Proračun od 34.976.757,00 KM:

R.br.	Opis	Rebalans Proračuna za 2005. g.	Ostvareno u 2004. g.	Ostvareno u 2005. g.	Odstupanje (5 - 3)	Index (5/3)	Index (5/4)
1	2	3	4	5	6	7	8
A. UKUPNO IZDACI (I + II + III)		34.976.757,00	30.728.538,00	31.606.299,00	-3.370.458,00	90,36	102,86
I TEKUĆI IZDACI (a + b + c + d + e)		32.626.931,00	29.356.592,00	29.843.497,00	-2.783.434,00	91,47	101,66
a) Plaće i nakn. Trošk. zaposl. i zast. (od 1 do 2)		21.750.493,00	20.547.653,00	20.507.098,00	-1.243.395,00	94,28	99,80
1.	Bruto plaće i naknade plaća	17.622.140,00	16.639.877,00	16.763.313,00	- 858.827,00	95,13	100,74
2.	Naknade troš. zaposl. i skupšt. zastupn.	4.128.353,00	3.907.776,00	3.743.785,00	- 384.568,00	90,68	95,80
b) Doprinosi poslodavca (= 3)		1.956.942,00	1.840.355,00	1.872.479,00	- 84.463,00	95,68	101,75
3.	Doprinosi poslodavca	1.956.942,00	1.840.355,00	1.872.479,00	- 84.463,00	95,68	101,75
c) Izdaci za mate. i usluge (od 4 do 12)		4.353.496,00	3.740.186,00	3.701.671,00	- 651.825,00	85,03	98,97
4.	Putni troškovi	193.820,00	126.010,00	121.059,00	- 72.761,00	62,46	96,07
5.	Izdaci za energiju	487.150,00	447.434,00	383.880,00	- 103.270,00	78,80	85,80
6.	Izdaci za komunalne usluge	467.920,00	508.584,00	437.503,00	- 30.417,00	93,50	86,02
7.	Nabavka materijala	357.364,00	554.885,00	268.300,00	- 89.064,00	75,08	48,35
8.	Izdaci za usluge prijevoza i goriva	391.475,00	356.318,00	364.912,00	- 26.563,00	93,21	102,41
9.	Unajmljivanje imovine i opreme	-	4.270,00	-	-	-	-
10.	Izdaci za tekuće održavanje	253.962,00	207.080,00	199.608,00	- 54.354,00	78,60	96,39
11.	Izdaci za osiguranje i bank. Usluge	93.850,00	89.646,00	45.714,00	- 48.136,00	48,71	50,99
12.	Ugovorene i druge usluge	2.107.955,00	1.445.959,00	1.880.695,00	- 227.260,00	89,22	130,06
d) Tekući grantovi (od 13 do 17)		4.116.000,00	3.228.398,00	3.762.249,00	- 353.751,00	91,40	116,54
13.	Grantovi drugim razinama vlade	1.120.000,00	1.157.593,00	1.136.167,00	16.167,00	101,44	98,15
14.	Grantovi pojedincima	2.151.000,00	722.718,00	1.770.471,00	- 380.529,00	82,31	244,97
15.	Grantovi neprofitnim organizacijama	350.000,00	206.900,00	508.967,00	158.967,00	145,42	245,99
16.	Subvencije javnim poduzećima	275.000,00	1.099.097,00	179.790,00	- 95.210,00	65,38	16,36
17.	Povrat više ili pogrešno uplaćen. pore	220.000,00	42.090,00	166.854,00	- 53.146,00	75,84	396,42
e) Tekuća pričuva		450.000,00	-	-	- 450.000,00	-	-
II KAPITALNI IZDACI (f + g)		2.334.826,00	1.371.946,00	1.749.445,00	- 585.381,00	74,93	127,52
f) Izdaci za nabavku stalnih sred. (od 18 do 21)		2.237.326,00	1.251.112,00	1.701.792,00	- 535.534,00	76,06	136,02
18.	Nabavka građevina	88.500,00	-	-	- 88.500,00	-	-
19.	Nabavka opreme	231.726,00	193.481,00	162.617,00	- 69.109,00	70,18	84,05
20.	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	60.000,00	12.890,00	105.800,00	45.800,00	176,33	820,79
21.	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	1.857.100,00	1.044.741,00	1.433.375,00	- 423.725,00	77,18	137,20
g) Kapitalni grantovi (22+23)		97.500,00	120.834,00	47.653,00	- 49.847,00	48,87	39,44
22.	Kapitalni grantovi drugim razinama vlade	47.500,00	120.834,00	32.500,00	- 15.000,00	68,42	26,90
23.	Kapitalni grantovi pojedincima	50.000,00	-	15.153,00	- 34.847,00	30,31	-
III OSTALE OTPLATE (POZAJMLJIV.)		15.000,00	-	13.357,00	-1.643,00	89,05	-
24.	Otplate kredita	15.000,00	-	13.357,00	-1.643,00	89,05	-

Uzimajući u obzir činjenicu da su u «Narodnim Novinama» Hercegbosanske županije objavljena dva iznosa rebalansa Proračuna i da smo kroz razgovor sa uposlenim u Ministarstvu financija došli do saznanja da je Proračun - Rebalans usvojen na Skupštini od 34.976.757,00 KM. U financijskim izvješćima Proračun je prikazan u drugom iznosu 31.956.931 KM, što potvrđuje da Godišnje izvješće, račun prihoda i izdataka u usporedbi sa Proračunom od 34.976.757,00 KM neće pokazivati realnu razliku između Proračuna i njegovog ostvarenja. Godišnji obračun sa 31.12. 2005. godine do vršenja revizije nije usvojen od strane Skupštine županije.

Ovakvo uređen Proračun od tri različita iznosa, dva iznosa potpuno neujednačena objavljena u «Narodnim Novinama» Hercegbosanske županije i treći iznos Proračuna iskazan u financijskim izvješćima, postavlja pitanje Proračuna uopće za 2005. godinu. Godišnje izvješće, račun prihoda i izdataka u usporedbi sa ovakvim Proračunom neće prikazati realnu razliku između Proračuna i njegovog ostvarenja i iz tih razloga se isti ne može potvrditi.

U financijskim izvješćima treba da se iskaže usvojeni Proračun, Proračun unesen u sustav Riznice, preko kojeg se vrši kontrola praćenja izvršenja Proračuna i koji čini temelj za iskazivanje realne razlike između Proračuna i njegovog ostvarenja.

Izradu i donošenje Proračuna vršiti sukladno Zakonu o proračunu/budžetima FBiH, kao i izmjenu i dopunu Proračuna – rebalans vršiti po postupku za donošenje Proračuna.

e) Tekući izdaci

Plaće i naknade

U 2005. godini izdaci za bruto plaće i naknade iskazane su u iznosu od 20.507.098,00 KM. U strukturi ukupnih troškova čine 64,88%.

Plaće su isplaćivane temeljem Odluke o plaćama u županijskim tijelima uprave i županijskim ustanovama, Odluke o utvrđivanju koeficijenta za obračun plaće zastupnicima koji profesionalno obnašaju zastupničku dužnost i dužnosnika koje bira Skupština županije i Odluke o visini osnovice za izračunavanje plaća korisnika Proračuna županije u visini od 98,00 KM.

Isplatu plaća nije pratila uplata obračunatih poreza i doprinosa na plaće, što nije sukladno Zakonu o porezu na plaću i Zakonu o doprinosima. Od ukupno iskazanih obveza prema djelatnicima 18.857.143,97 KM porezi i doprinosi čine 16.978.010,30 KM ili 90,03%, a ako se uzmu u obzir obveze temeljem poreza i doprinosa evidentirane na kratkoročnim razgraničenim rashodima od 6.587.853,00 KM, stanje obveza temeljem poreza i doprinosa bilo bi znatno veće tj. 23.565.863,00 KM, a istovremeno bi utjecalo i na uvećanje pozicije stanja ukupno iskazanih obveza prema djelatnicima za navedeni iznos.

Plaćanje obračunatih poreza i doprinosa na plaću treba vršiti na iznos isplaćenih plaća, sukladno Zakonu o doprinosima i Zakonu o porezu na plaću istovremeno prilikom svake isplate plaće.

Naknade troškova zaposlenih i skupštinskih zastupnika iskazani su u iznosu od 3.743.785,00 KM, u odnosu na plan manji su za 9,32%, a u odnosu na prošlu godinu manji za 4,2%.

Naknade su isplaćivane temeljem Odluke o naknadama iz osnova materijalnih prava uposlenih kod korisnika Proračuna u Županiji. U ukupno iskazanom iznosu, iznos od 1.973.973,20 KM se odnosi na obračun i isplatu naknade za topli obrok, koja se isplaćivao po Odluci Vlade županije u visini od 6,00 KM za dane provedene na radu. Isplate naknada za topli obrok kod Skupštine za lipanj, listopad i prosinac 2005. godine i Ministarstva graditeljstva obnove, prostornog uređenja i zaštite okoliša za travanj 2005. godine utvrđeno je da isplate nisu pratile evidencije o prisustvu na poslu koje čine temelj za kontrolu i isplatu ovog vida naknade, a posebno kod profesionalnih zastupnika u Skupštini koji imaju status uposlenika u radnom odnosu.

Uvidom u dokumentaciju obračuna i isplate naknada skupštinskim zastupnicima, iskazan u iznosu od 13.820,00 KM i naknade za paušal od 124.700,00 KM utvrđeno je da su se naknade obračunavale i isplaćivale u mjesečnom iznosu od 300,00 KM i 100,00 KM po održanoj sjednici, kao i putni troškovi. Također je utvrđeno da se vršio obračun i isplata mjesečnog paušala i isplata prisustva sjednici, putni troškovi i zaposlenicima u Skupštini, koji se nalaze u stalnom radnom odnosu tijela uprave-Skupštini županije, temeljem kojeg ostvaruju prava iz rada (plaću, naknadu prijevoza). Cijenimo da obračun i isplata paušala, putnih troškova prisustva sjednicama uposlenih u Skupštini županije, kojima je Skupština županije mjesto rada temeljem kojeg ostvaruju plaću, pravo na naknadu troškova prijevoza na posao i s posla, neutemeljeno je obračunavati i paušal za obavljanje jedne te iste funkcije i putne troškove prisustva sjednicama. Na poziciji naknada skupštinskim zastupnicima evidentirani su i troškovi temeljem redovne mjesečne pomoći obitelji umrlog zastupnika u visini od 500,00 KM koja se isplaćivala po Odluci Administrativno – pravnog Povjerenstva od 01.02.2004. godine i kojom je uređena obveza isplate i u narednim godinama tj. sve do isteka mandata zastupnicima Skupštine koji su izabrani u 2002. godini. Navedene isplate su neutemeljene i nisu u suglasnosti sa Odlukom o načinu i uvjetima ostvarivanja materijalnih prava i obveza zastupnika i članova radnih tijela u Skupštini, kojom je uređena visina naknada u slučaju smrti zastupnika od tri prosječne plaće korisnika Proračuna Hercegbosanske županije.

Preispitati Odluku o naknadi (paušalu) i naknadi drugih troškova zastupnicima i plaćama dužnosnika koje bira i imenuje Skupština Hercegbosanske županije u dijelu utemeljenosti isplate paušala i troškova prijevoza zastupnicima uposlenim u Skupštini županije.

Naknade za slučaj smrti obračunavati i isplaćivati sukladno Odluci o načinu i uvjetima ostvarivanja prava zastupnika u Skupštini od tri prosječne plaće korisnika Proračuna Hercegbosanske županije.

Na poziciji putnih troškova iskazan je iznos od 121.058,99 KM, u odnosu na plan manji su za 37,55%, a u odnosu na prošlu godinu manji su za 3,93%.

Obračun i isplata naknada troškova službenih putovanja u zemlji kod Skupštine Hercegbosanske županije za putovanja koja su trajala 12 sati obračunavala se puna dnevnicama i pored odredaba Uredbe o naknadama i drugim materijalnim pravima iz radnog odnosa, kojom je uređeno da se za službena putovanja koja traju duže od 12 sati obračunava jedna dnevnicama, a za putovanja do 12 sati obračunava se pola dnevnice.

Troškove temeljem službenih putovanja obračunavati i isplaćivati sukladno Uredbi Hercegbosanske županije o naknadama i drugim materijalnim pravima iz radnog odnosa

Nabavka materijala iskazana je u iznosu od 268.300,00 KM, u odnosu na plan troškovi su manji za 25%, a u odnosu na prošlu godinu manji su za 51,65%. U strukturi ovih troškova najveću stavku čine izdaci za ostali administrativni materijal iskazan je u visini 67.548,42 KM, izdaci za obrasce i papir 57.788,70 KM i izdaci za kompjuterski materijal 49.242,48 KM.

Izdaci za usluge prijevoza i goriva iskazani su u iznosu od 364.911,64 KM i realizirani su u odnosu na plan 93,21%. U strukturi navedenog troška iznos od 341.891,13 KM čini trošak benzina, što se na trošak MUP-a odnosi 229.656,03 KM. Analizom faktura za nabavku goriva utvrđeno je da se nabavka vršila od «Petrol» d.d. Ljubuški, «BM Zabrišće», što ukazuje da nije izvršen odabir najpovoljnijeg ponuđača sukladno zakonskim propisima.

Kod nabavke goriva izvršiti odabir najpovoljnijeg ponuđača sukladno Zakonu o javnim nabavkama BiH.

Izdaci za tekuće održavanje iskazani su u iznosu od 199.607,77 KM i u odnosu na plan manji su za 21,40%. U strukturi ovih troškova, troškovi materijala za popravku i održavanje vozila čine 60,16%, a troškovi usluga popravki i održavanja vozila 17,68%.

Ukupni izdaci za ugovorene usluge iskazani su u iznosu od 1.880.695,39 KM. U odnosu na planirana sredstva manji su za 10,78%, a u odnosu na prošlu godinu veći su za 30,06%.

U okviru ovih izdataka najveće stavke čine izdaci temeljem ugovora o privremenim i povremenim poslovima 802.541,13 KM, ostale nespomenute usluge 520.182,68 KM, usluge reprezentacije 125.583,88 KM i izdaci temeljem ugovora o djelu 61.119,00 KM.

Analizirajući troškove temeljem zaključenih ugovora o privremenim i povremenim poslovima najveća stavka iskazana je na razini obrazovanja 450.239,90 KM, pravosuđa 160.212,79 KM, MUP-a 91.978,44 KM, zatim Skupštine 36.850,00 KM.

Uvidom u spisak djelatnika za isplatu honorara i dopunskog rada za veljaču i ožujak 2005. godine, o.š. «Fra Lovro Karaula» Livno, Srednje ekonomske škole Livno, s.š. «Silvije Strahimir Kranjčević» Livno isplata se vršila uz obračun i isplatu plaća bez evidencije - pregleda iskazanog broja sati honorara i dopunskog rada u pojedinačnim mjesečnim iznosima od 38,00 KM do 653,00 KM. Iz pregleda za isplatu nije vidljiv raspored časova u sklopu zakonskog 40- satnog radnog tjedna, čija bi razlika od 40- satnog radnog tjedna potvrđivala sate honorara za plaćanje. Cijenimo da su ravnatelji škole u obvezi poštivati normu sati po pedagoškim standardima i raspored sati praviti s punom normom i svakodnevnim opterećenjem uposlenih djelatnika. Za višak sati iznad zakonom dozvoljenih raspisati natječaj o prijemu u radni odnos sa punim ili skraćenim radnim vremenom.

U okviru troškova reprezentacije, utvrđeno je da veći broj faktura za plaćanje ne sadrže specifikaciju robe i izvršenih usluga koje bi potvrdile da je roba ili usluga i stvarno izvršena (fakture Skupštine na iznose 1.817,00 KM, 1.732,00 KM, kod MUP-a 8.011,95 KM). Nije ispoštovana preporuka iz Izvještaja o izvršenoj reviziji finansijskih izvješća za 2004. godinu da se sačini pravilnik o poklonima i reprezentaciji sukladno Smjernicama za uspostavu i jačanje interne kontrole kod proračunskih korisnika Federalnog Ministarstva financija.

Preispitati potrebu angažiranja nastavnog kadra s obzirom na visinu iskazanog troška i potrebu za određenim nastavnim kadrom riješiti sukladno zakonskim propisima.

Sačiniti pravilnik o poklonima i reprezentaciji sukladno Smjernicama za uspostavu i jačanje interne kontrole kod proračunskih korisnika Federalnog Ministarstva financija, kojim je uređena obveza i za proračunske korisnika na razini županije.

- f) **Tekući grantovi** iskazani su u iznosu od 3.762.249,19KM, što su u odnosu na planirana sredstva manji za 8,6% a u odnosu na prošlu godinu viši za 16,53%.

U ukupnim troškovima i izdacima Hercegbosanske županije izdaci za tekuće grantove učestvuju sa 11,89%, a struktura istih prema korisnicima prikazana je sljedećoj tabeli:

R. br.	Tekući grantovi	Rebalans za 2005 g.	Ostvareno u 2004. g.	Ostvareno u 2005 g.	Odstupanje (5-3)	Index (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
1.	Skupština županije	95.000,00	4.000,00	90.000,00	-5.000,00	94,74
2.	Stručna služba Vlade	65.000,00	611.682,87	99.800,00	34.800,00	153,54
3.	Ured predsjednika Vlade	-	-	189.720,00	189.720,00	-
4.	Ministarstvo financija, povrat poreza	80.000,00	62.689,55	57.514,95	-22.485,05	71,89
5.	Ministarstvo pravosuđa i uprave	140.000,00	-	137.489,52	-2.510,48	98,20
6.	Ministarstvo rada zdrav. skrbi i prognanih	2.011.000,00	819.643,36	1.763.971,09	-247.028,91	87,72
7.	Uprava za pitanja branitelja HVO-a	200.000,00	80.300,00	44.833,00	-155.167,00	22,42
8.	Ministarstvo gospodarstva	260.000,00	627.851,14	180.151,29	-79.848,71	69,29
9.	Ministarstvo znanosti prosv. kulture i športa	930.000,00	527.985,72	938.385,00	8.385,00	100,90
10.	Ministarstvo za poljop. šumar. i vodoprivrede	250.000,00	471.245,48	180.484,34	-69.515,66	72,19
11.	Ministarstvo gradit. obnove prost. uređenja	85.000,00	23.000,00	79.900,00	-5.100,00	94,00
Ukupno		4.116.000,00	3.228.398,12	3.762.249,19	-353.750,81	91,41

Na poziciji Skupštine Hercegbosanske županije na ime tekućih transfera iskazan je iznos 90.000,00 KM i u odnosu na planirana sredstva manji je za 5,26%. Odnosi se na transfere neprofitnim organizacijama parlamentarnim političkim strankama u iznosu od 90.000,00 KM.

Transfer iskazan kod Stručnih službi Vlade iskazan je u iznosu 99.800,00 KM, što je u odnosu na planirana sredstva od 65.000,00 KM više za 53,54%. Razlika do realiziranog iznosa po očitovanju korisnika izvršena je iz tekuće pričuve po Odlukama Vlade Hercegbosanske županije, što može postaviti pitanje realizacije iste s obzirom na iskazano prekoračenje u financijskim izvješćima.

Transfer Ureda predsjednika iskazan je u iznosu od 189.720,00 KM, a da sredstva nisu bila planirana Proračunom. Iznos 25.000,00 KM doznačen za Međunarodni znanstveni simpozij «Blidinje 2005», udruzi građana iz Grboreza za izgradnju komunalne infrastrukture u iznosu 20.000,00 KM Radio Herceg Bosni 10.000,00 KM za funkcioniranje zajedničkih institucija.

Prezentirani su Zaključci i Odluke Vlade Hercegbosanske županije sa obrazloženjem da je navedeni iznos realiziran iz tekuće pričuve, s tim što nijedan zaključak i odluka nije potpuna, odnosno nedostaju osnovni elementi zaključka i odluke kada se koristi tekuća pričuva. Ne sadrže ekonomski, odnosno organizacioni kod na koji nadležni sektor proračuna vrši prijenos sredstava koja bi osigurala utemeljenost iskazanog iznosa.

Sredstva Proračuna treba koristiti sukladno Zakonu o proračunu FBiH i Zakonu o izvršenju proračuna Hercegbosanske županije i to za namjene određene Proračunom i visini uređenoj Proračunom, kao i korištenje tekuće pričuve sukladno navedenim zakonima i Naputkom o izvršenju proračuna sa jedinstvenog računa riznice.

Transfer Ministarstva Gospodarstva iskazan u iznosu od 180.151,29 KM i u odnosu na planirana sredstva manje je iskazan za 30,72%, a odnosi se na grantove drugim razinama vlasti 25.000,00 KM, neprofitnim organizacijama 105.845,80 KM i subvencije javnim poduzećima 49.305,49 KM.

Transfer neprofitnim organizacijama iskazan je u iznosu od 105.845,80 KM, od čega se na Agenciju za privatizaciju odnosi 105.345,80 KM.

Subvencije javnim poduzećima temeljem poticaja industrijskoj proizvodnji od 49.305,49 KM, čini trošak temeljem subvencioniranja kamata po osnovu odobrenih kredita korisnicima na području Hercegbosanske županije, a temeljem zaključenih ugovora sa Raiffeisen bankom, LT Gospodarskom bankom d.d. Sarajevo i Unicredit Zagrebačkom bankom o poslovnoj suradnji za realizaciju Programa razvoja malog gospodarstva u kreditnom potencijalu 4.000.000,00 KM sa vremenom kreditiranja do 5 godina i uređenjem najnižeg iznosa kredita od 10.000,00 KM i uređenjem maksimalnog godišnjeg anuiteta po pojedinačnom kreditu 50.000,00 KM. Subvencija kamate 50% kamate na kamatnu stopu banke sa maksimalnom subvencijom do 5%.

Određenom broju korisnika odobrena su sredstva u većem iznosu od iznosa uređenog Programom tj. limitirani maksimalni godišnji anuitet otplate kredita 50.000,00 KM, što je zaduženje pojedinih korisnika

kredita iznosi i 250.000,00 KM, tako da im godišnje zaduženje iznosi veći iznos od iznosa određenog Programom. Kamate za ove kredite resorno ministarstvo nije moglo subvencionirati sukladno odredbama iz Programa, s obzirom da je određen godišnji limit anuiteta od 50.000,00 KM, koji po usvojenim Programima i kriterijima resorno ministarstvo može učestvovati u subvencioniranju kamata u vrijednosti od 50% kamate na kamatnu stopu banke sa maksimalnom subvencijom 5%.

Subvencioniranje kamata vršiti sukladno Programu razvoja malog gospodarstva na investicijske kredite usvojen na razini Hercegbosanske županije.

Transfer ministarstva rada, zdravstva, socijalne skrbi i prognanih iskazan u iznosu od 1.763.971,09 KM i u odnosu na planirana sredstva manje je iskazan za 12,28%. Strukturu iskazanih grantova čine beneficije za socijalnu zaštitu 655.625,00 KM, izdaci za raseljene osobe 1.014.185,32 KM i transfer za zdravstvene institucije 37.582,00 KM.

Potpore Ministarstva rada, zdravstva, socijalne skrbi i prognanih za socijalnu skrb ugroženih građana iskazane u iznosu od 1.763.971,09 KM vršene su bez prethodno usvojenih programa od Vlade Hercegbosanske županije, a na prijedlog resornog ministarstva.

Analizom troška granta izdaci za raseljena lica u iznosu od 1.014.185,32 KM i situacije za plaćanje od 246.022,20 KM i 326.609,38 KM ispostavljene od «Finvest» Drvar d.d. Drvar i «Matković» d.o.o. Livno za radove po ugovoru od 12.10. 2001. godine u ugovorenoj vrijednosti 3.364.450,52 KM za izgradnju i stavljanje u funkciju objekta za smještaj prognanih i raseljenih osoba u Drvaru. Ne postoji evidencija avansnog plaćanja iznosa 70% ugovorene vrijednosti, iako izvođač radova to naglašava u naprijed navedenim situacijama. Evidentiranja ugovorenog načina plaćanja neutemeljen je sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna-budžeta u Federaciji BiH i Pravilniku o financijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta/proračuna u FBiH. Uzimajući u obzir način plaćanja između Naručioca i Izvođača radova i plaćanja izvršenog u 2005. godini od 1.014.185,32 KM, preko pozicije tekućeg granta i da nije izvršena primopredaja i pismeno potvrđena od strane Naručitelja, iako su ugovoreni rokovi završetka objekta bili 250 dana od dana potpisivanja ugovora, može se postaviti pitanje utemeljenosti utroška sredstava od 3.364.450,52 KM i statusa izgrađenih objekata jer istim ovakvim načinom nabavke i načinom evidentiranja plaćanja gubi temelj za njegovo evidentiranje kao imovine županije.

Sukladno Zakonu o izvršenju proračuna Hercegbosanske županije za 2005. godinu transferiranje sredstava treba vršiti temeljem programa koje utvrđuje Vlada Hercegbosanske županije, a na prijedlog Ministarstvo rada, zdravstva, socijalne skrbi i prognanih.

Utvrđiti status izgrađenih objekata u cilju njihovog evidentiranja kao imovine Hercegbosanske županije, s obzirom da su istekli rokovi završetka objekta i da je izvršeno plaćanje ugovorenog iznosa i sagrađeni objekt staviti u funkciju, namjenu za što je i izgrađen.

Transfer Ministarstva znanosti, prosvjete, kulture i športa planiran je u iznosu od 930.000,00 KM, a ostvaren je u iznosu od 938.385,00 KM i isti se odnosi na visoko školstvo 650.000,00 KM, kulturu 179.000,00 KM i šport od značaja za Federaciju 100.385,00 KM.

Analizom tekućeg prijenosa, utvrđeno je da su sredstva transferirana odlukama Vlade Hercegbosanske županije Sveučilištu Mostar u ukupnom iznosu 600.000,00 KM i Zavodu za školstvo Mostar 50.000,00 KM.

Grant za sport iskazan od 100.385,00 KM, što je više u odnosu na planirana sredstva Proračunom za 11,54%. Sredstva su doznavačana temeljem odluka ministra Ministarstva znanosti, prosvjete, kulture i športa. Potpore sportskim manifestacijama, 2.000,00 KM ŽKK «Livno» Livno, 3.000,00 KM HNK Tomislavgrad, 15.000,00 KM Skijaškoj udruzi Adria-ski Kupres, iz tekuće pričuve Odlukom Vlade Hercegbosanske županije. Iskazano prekoračenje potvrđuje da nije izvršen prijenos sredstava odobrenog po odluci na odgovarajuću poziciju – grant za šport resornog ministarstva da bi se izvršilo transferiranje sredstava i onemogućilo iskazivanje prekoračenja navedene pozicije. Naglasit ćemo da je i odluka nepotpuna jer ista ne sadrži sve elemente za korištenje tekuće pričuve, na istoj nedostaje ekonomski kod na koji Sektor za pripremu proračuna vrši prijenos odobrenog iznosa odlukom Vlade županije.

Prezentirana Odluka o usvajanju programa utroška sredstava samo za period srpanj – prosinac 2005. godine dok program temeljem kojeg su trošena sredstva u periodu siječanj - lipanj 2005. godine nije prezentiran.

Sukladno Zakonu o budžetu/proračunu FBiH i Zakonu o izvršenju proračuna Hercegbosanske županije za 2005. godinu utrošak tekućih grantova vršiti sukladno donesenim programima koji će sadržavati sve elemente koje program treba da sadrži tj. svrhu programa, izvore sredstava, korisnika sredstava i davaoca sredstava.

Sredstva Proračuna koristiti sukladno Zakonu o izvršenju proračuna Hercegbosanske županije, do visine sredstava određene Proračunom.

Transfer ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva iskazan u iznosu od 180.484,34 KM, a odnosi se na poticaj poljoprivrednoj proizvodnji 130.484,34 KM i grantove općinama 50.000,00 KM.

Grantovi općinama od 50.000,00 KM doznačena Odlukom Vlade Hercegbosanske županije općini Drvar 30.000,00 KM za elektrifikaciju područja i 20.000,00 KM za izradu projektne dokumentacije infrastrukture područja općina Bosanko Grahovo, Glamoč i Kupres.

Iz dokumentacije koja se odnosi na subvencioniranje kamata za investicijske kredite u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji, Ugovor o poslovnoj suradnji za realizaciju dugoročnih kredita za poticaj razvoja male komercijalne poljoprivrede sa Unicredit Zagrebačkom bankom d.d. Mostar, kojim se banka obvezuje formirati kreditnu liniju u iznosu od 500.000,00 KM za kreditiranje fizičkih osoba koje se bave poljoprivrednom djelatnošću i Ugovor o poslovnoj suradnji sa Raiffeisen bank d.d. Sarajevo sa obvezom banke o formiranju kreditne linije od 2.000.000,00 KM za dodjelu kredita pravnim osobama. Iznos od 20.000,00 KM doznačen na račun Raiffeisen bank d.d. Sarajevo temeljem spiska korisnika kredita sredstava Raiffeisen banke d.d. Sarajevo. Prezentirane je spisak od 73 korisnika kredita sa prikazom kamate za subvenciju u različitim iznosima od 100,00 do 627,06 KM. Uzimajući u obzir činjenicu da su sredstva doznačena direktno na račun banke, a ne na račune korisnika kredita i da ne postoji Program koji bi predstavljao temelj za zaključivanje navedenih ugovora sa navedenim bankama i koji bi predstavljao temelj za donošenje odluka o subvencioniranju kamata za uzete kredite iz programa, iskazani trošak ne možemo potvrditi.

Na razini županije Programski urediti poticaj razvoja Poljoprivredne proizvodnje, koji će činiti temelj za zaključivanje ugovora o realizaciji dugoročnih kredita razvoja poljoprivredne proizvodnje i koji će biti temelj zaključivanja ugovora sa korisnicima kredita o subvencioniranju kamata za kredite uzete temeljem realizacije Programa Hercegbosanske županije.

Transfer ministarstva graditeljstva, obnove i prostornog uređenja iskazan je u iznosu od 79.900,00 KM, a odnosi se na transfer općinama 60.000,00 KM i 19.900,00 KM neprofitnim organizacijama. U odnosu na planirana sredstva više je iskazan za 22,9%.

Sredstva Proračuna mogu se koristiti samo za one namjene koje su uređene Proračunom i do visine također uređene u Proračunu.

g) Primjena Zakona o javnim nabavkama BiH

Predmet revizije bio je izbor najpovoljnijeg izvođača radova za zimsko održavanje cesta na razini Hercegbosanske županije temeljem zaključenog ugovora sa izvođačem radova «Livnopotovi» d.o.o. Livno i Ministarstva gospodarstva u vrijednost 233.200,00 KM. Odabrani ponuđač tj. «Livnopotovi» d.o.o. Livno, nije ispunjavao tražene uvjete iz javnog poziva, nije pružio dokaz o stalno uposlenom osoblju i dokaz o potrebnoj opremi u vlasništvu, a što je traženo javnim pozivom i da ugovoreni organ nije mogao zaključiti navedeni ugovor zbog neispunjavanja formalno pravnih uvjeta traženih javnim pozivom.

Sagledali smo i dokumentaciju odabira najpovoljnijeg ponuđača za radove sanacije županijskih – regionalnih cesta Hercegbosanske županije za 2005.godinu u vrijednosti 339.990,65 KM. Ugovor zaključen sa izvođačem radova «Livnolutevi» Livno i Ministarstva gospodarstva za pojačano održavanje cesta na razini Hercegbosanske županije u navedenom iznosu. Navedeni ugovor zaključen sa izvođačem «Livnolutevi» Livno, koji također nije ispunjavao uvjete iz javnog poziva tj. nije priložio pravno valjanu dokumentaciju o vlasništvu opreme za izvođenje ugovorenih radova i ponuda istog nije mogla biti uopće predmet razmatranja zbog neispunjenja formalno pravnih uvjeta, sukladno zakonskim propisima.

Dokumentacija, zapisnik Povjerenstva i zaključeni ugovor za odabir najpovoljnijeg ponuđača za izradu prostorno prometne studije Hercegbosanske županije u vrijednosti 148.000,00 KM sa ponuđačem «TZI – Inženjering» d.o.o. Sarajevo i Ministarstva Gospodarstva, potvrđuje da je odabran ponuđač «TZI – Inženjering» d.o.o. Sarajevo za izradu prostorno – prometne studije Hercegbosanske županije, temeljem samo dvije formalno pravno potpune prijave, što potvrđuje da se nije moglo pristupiti procjeni ponuda za izradu prostorno – prometne studije Hercegbosanske županije, jer je broj kvalificiranih kandidata bio manji od tri i nije osiguravao stvarnu konkurenciju za planirani ugovor.

Nabavku roba, ugovaranje usluga i radova vršiti sukladno Zakonu o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine obzirom da je istim uređen sustav javnih nabavki, dužnosti i odgovornosti učesnika u postupku u cilju najefikasnijeg načina korištenja javnih sredstava i osiguranja pravične i aktivne konkurencije među potencijalnim dobavljačima uz ostvarivanje jednakog tretmana, ne diskriminacije i transparentnosti.

h) Stalna sredstva

Vrijednost stalnih sredstava iskazana u Konsolidiranom godišnjem financijskom izvješću na dan 31.12.2005. godine iznosi 11.716.611,00 KM, nabavna vrijednost 19.166.659,00 KM, otpisana vrijednost 7.450.047,00 KM.

i) Kapitalni izdaci

Kapitalni izdaci iskazani u iznosu od 1.749.445,00 KM manji su u odnosu na plan za 25,55%, a odnose se na rekonstrukciju i investiciono održavanje 1.433.375,00 KM, nabavku opreme 162.617,00 KM, nabavku trajnih sredstava u obliku prava 105.800,00 i kapitalni grantovi 47.653,00 KM.

Na poziciji rekonstrukcije i investicionog održavanja iskazan je iznos od 1.433.375,00 KM. što trošak od 1.193.097,47 KM čini troškove Ministarstva gospodarstva temeljem rekonstrukcije cesta od 853.106,82 KM i investiciono održavanje 339.990,65 KM. Iznos od 103.600,00 KM čini trošak Ministarstva Gospodarstva temeljem ugovorene vrijednosti 148.000,00 KM na izradi Prostorno prometne studije Hercegbosanske županije. Sredstva su doznacavana u mjesečnim tranšama 20.720,00 KM «TZI Inženjering» d.o.o. Sarajevo, iako su sredstva Proračunom za ovu namjenu planirana samo u visini od 15.000,00 KM i Odlukom Vlade županije o preraspodjeli sredstava od 58.600,00 KM, što sve skupa ne čini trošak od 103.600,00 KM.

Cijenimo istaći da operativni program održavanja javnih cesta Hercegbosanske županije za 2005. godinu je trebao sadržavati i vrstu radova i rokove za izvršenje radova ili održavanja za svaku cestu ili dionicu ceste sa procjenom troškova sukladno zakonskim propisima o cestama Federacije BiH i što bi pružilo utemeljenost iskazanih troškova zimskog održavanja temeljem zaključenog ugovora u vrijednosti 233.200,00 KM. Iznos od 853.106,82 KM čini trošak temeljem rekonstrukcije regionalne ceste «Ćaića Lakat - Vaganj» po ugovoru u vrijednost 12.000.000,00 KM.

Stvarni izdaci temeljem održavanja i rekonstrukcije cesta trebaju biti sukladni Proračunu Hercegbosanske županije i Godišnjem planu održavanja cesta Ministarstva gospodarstva.

Operativni program održavanja javnih cesta treba da sadrži potrebna financijska sredstva, materijal, količine i vrste radova i rokove izvršenja za svaku cestu ili dionicu ceste, sukladno Zakonu o cestama FBiH i Pravilniku o održavanju javnih cesta.

j) Kratkoročna potraživanja i razgraničenja

Kratkoročna potraživanja iskazana su od 460.406,00 KM, potraživanja od pravnih osoba 360.926,37 KM i ostala potraživanja 99.480,01 KM.

Potraživanja od pravnih lica Ministarstva gospodarstva, 121.099,27 KM, čine potraživanja uplate 30% avansa izvođaču radova «Livnopotovi» d.o.o. Livno temeljem ugovorene vrijednosti radova od 856.548,29 KM, za rekonstrukciju regionalne ceste «Ćaića Lakat – Vaganj» općina Livno.

Potraživanja od 93.794,98 KM iskazana kod Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva. Iznos od 47.794,98 KM čine potraživanja temeljem ugovora o sufinanciranju izvođenja radova na izgradnji

vodocrpilišta Ostrožac općina Tomislavgrad i potraživanja od 46.000,00 KM temeljem uplate avansa od 40% Poljoprivrednom fakultetu Sarajevo temeljem Ugovora o izradi Programa razvoja poljoprivrede u Hercegbosanskoj županiji u vrijednosti 115.000,00 KM.

Iznos od 14.298,59 KM čine potraživanja Vlade Hercegbosanske županije. U iskazanom iznosu su i potraživanja duplo uplaćenog iznosa od 4.700,00 KM po predračun od 16.02.2005.godine. Ugostiteljsko – turističkom društvu «Hotel Dinara» Livno. Obrazloženje nadležnog uposlenika je da prvo plaćanje, Hotel Dinara Livno zbog blokade računa nije mogao raspolagati uplaćenim sredstvima i vrši se drugo plaćanje temeljem istog dokumenta, ali na račun druge banke.

Ostala potraživanja iskazana 99.480,01 KM u čijoj su strukturi i potraživanja temeljem akontacija za službeni put 14.011,57 KM od čega se veći dio odnosi na potraživanja iz ranijih godina.

Potraživanja od 50.000,00 KM čine potraživanja temeljem date pozajmice Uredu Dopr predsjednika FBiH u vremenu iz 2000. godine sa rokom vraćanja do kraja iste godine.

Sagledavajući poziciju ostalih potraživanja iskazanih kod proračunskih korisnika, Vlade županije, Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Ministarstva znanosti, prosvjete, kulture i športa, Ministarstva pravosuđa i uprave, Ministarstva Gospodarstva, Direkcije robnih rezervi dokumentacije, blagajnička izvješća potvrđuju potraživanje od radnika temeljem danih pozajmica. Utvrđene su isplate iz blagajne uposlenicima u visini od 100,00 KM do 1.000,00 KM. Isplate su vršene bez temelja za isplatu (rješenja, odluke). S obzirom da nije uređen način izmirenja danih pozajmica, kao i vrijeme njihovih povrata cijenimo istaći da se evidentiranja trebaju zasnivati na urednoj i vjerodostojnoj dokumentaciji sa temeljem nastanka vrste potraživanja, njihovoj naplati i visini. U izvješću o izvršenoj reviziji finansijskih izvješća za 2004. godinu, dana je preporuka da se okonča postupak neutemeljenog davanja pozajmica uposlenicima proračunskih korisnika, a da po istoj nije postupljeno potvrđuje iskazano potraživanje temeljem danih pozajmica i u 2005. godini.

U strukturi ostalih potraživanja iskazana su i potraživanja temeljem akontacija za službena putovanja u iznosu od 14.011,57 KM. Uredbom o naknadama i drugim materijalnim pravima iz radnog odnosa službenika u Hercegbosanskoj županiji uređena je obveza prinudne naplate uzete neopravdane akontacije, koja nije slijedila. Također nije se mogla davati i slijedeća akontacija prije nego što se opravda ranija dana akontacija za službeno putovanje. I za potraživanja iskazana temeljem akontacija za službeni put dana je preporuka u Izvješću o reviziji finansijskih izvješća za 2004. godinu da se izvrši prinudna naplata sukladno Uredbi o naknadama Hercegbosanske županije, iskazana potraživanja potvrđuju suprotno od dane preporuke.

Ukupno iskazani kratkoročni plasmani na dan 31.12. 2005. godine čine iznos od 292.068,62 KM, a odnose se na: Kredit dat uposleniku 30.218,53 KM, depoziti kod banke 64.870,09 KM i ostali plasmani 200.000,00 KM.

Iz dokumentacije zaključenog ugovora o kreditu u periodu 01.01.1996. godine, između Gimnazije u Tomislavgradu i zaposlenika gimnazije na ugovorenu vrijednost 30.000,00 KM utvrđeno je da su sredstva dana za individualnu stambenu izgradnju sa rokom otplate od 20 godina, bez kamate pod uvjetom da isti ostane na radu kod davatelja kredita do potpune otplate. Od vremena zaključenja ugovora nije se vršila naplata danih sredstava, iako je obveza iz ugovora da se kredit vraća u jednakim mjesečnim anuitetima u iznosu protuvrijednosti 125,00 KM obustavom od plaće primatelja kredita putem platne liste. Na dan 31.12. 2005.godine dospjela potraživanja iznose 15.000,00 KM. Naša preporuka dana u Izvješću o izvršenoj reviziji finansijskih izvješća da se vrši realizacija zaključenog ugovora iskazano stanje potraživanja potvrđuje da se tokom 2005. godine nije izvršila naplata rata sa anuitetom otplata u 2005. godini.

Ostali plasmani iskazani u iznosu od 200.000,00 KM: odnose se na date pozajmice temeljem zaključenog ugovora 19.02. 2003. godine između Uprave za pitanja branitelja i stradalnika domovinskog rata i poduzeća «Gifiks» d.o.o. Tomislavgrad u vrijednosti 80.000,00 KM. Rok vraćanja uređen je na šest mjeseci, u novcu ili odgovarajućoj robi potrebnoj za zajmodavca. Koja je to vrsta robe koja odgovara zajmodavcu u vrijednosti 80.000,00 KM nije ugovorom uređeno.

Iznos od 120.000,00 KM se također odnosi na potraživanja temeljem ugovora o pozajmici od 04.11.2003. godine zaključenog između Uprave za pitanje branitelja domovinskog rata i poduzeća «Drvopromet» d.o.o. Tomislavgrad i poduzeća «Dolac» d.o.o. Tomislavgrad. Iz navedenog ugovora vidljivo je da je Uprava za pitanja branitelja temeljem dosadašnje njihove suradnje, a na ime akontacije za robu daje pozajmice u iznosu

od 70.000,00 KM «Drvoprometu» d.o.o. i 50.000,00 KM «Dolcu» d.o.o. Tomislavgrad s rokom vraćanja od 30 dana. Kako smo naveli sredstva se potražuju od 2003. godine i da u periodu do 2006. godine tj. vremena vršenja revizije financijskih izvješća za 2005. godinu i pored preporuka danih u revizijskim izvješćima po izvršenoj reviziji prethodnih godina nije izvršen ni dio povrata iskazanog iznosa. Smatramo da je neutemeljena pasivnost oko poduzimanja radnji u cilju povrata javnih sredstava.

Kratkoročna razgraničenja iskazana su u iznosu od 6.587.853,00 KM. Kroz razgovor vođen sa nadležnim uposlenikom, na ovoj poziciji evidentiraju obračunate poreze i doprinose ranijih godina, koje su stornirali sa troškova iznad visine plaće od 300,00 KM. S obzirom da su u prethodnim godinama obračun poreza i doprinosa vršili na punu plaću, a zatim obračunate poreze i doprinose iznad iznosa plaće od 300,00 KM stornirali sa rashoda i prenijeli na razgraničenja, koja su iskazana u navedenom iznosu tj. 6.587.853,00 KM. Cijenimo istaći da Propisi o Proračunu i računovodstvu Proračuna zahtijevaju da se rashodi obvezno iskazuju u onom periodu na koje se i odnose, odnosno periodu u kome je nastala obveza za plaćanje, a ne perioda u kome su plaćeni ili perioda u kome će biti plaćeni. Ne iskazivanja stvarno nastalih obveza, odnosno njihovo storniranje iznad iznosa plaće od 300,00 KM i evidentiranje na poziciji kratkoročnih razgraničenih rashoda, utjecalo je na netočno iskazivanje stanja obveza, rashoda i proračunskog deficita.

Potraživanja temeljem akontacija za službeni put riješiti na način kako je uređeno Uredbom o naknadama i drugim materijalnim pravima iz radnog odnosa službenika u Hercegbosanskoj županiji.

Urediti način i rok povrata danih pozajmica od zaposlenika organa uprave Hercegbosanske županije i okončati postupak neutemeljenog davanja pozajmica uposlenim, a u vezi sa propisima kojima je uređena mogućnost pomoći-isplate naknada koje nemaju karakter plaće, kao poduzeti i radnje naplate dane pozajmice Uredu Dopredsjednika FBiH.

Realizirati zaključeni ugovor po kreditu za stambenu izgradnju u visini 30.000,00 KM u dijelu poduzimanja radnji naplate sukladno odredbama ugovora.

Preispitati utemeljenost danih pozajmica poduzećima «Dolac» d.o.o. i «Drvopromet» d.o.o. Tomislavgrad i pratiti postupak utuženja u cilju pravovremenog informiranja i poduzimanja svih radnji u cilju potpunog povrata danih pozajmica.

Izvršiti povrat duplo uplaćenog iznosa temeljem izvršene jedne te iste usluge Ugostiteljsko – turističkog društva «Hotel Dinara» Livno.

Sukladno Zakonu o Proračunu FBiH, Pravilniku o knjigovodstvu Proračuna-budžeta u FBiH i Pravilniku o financijskom izvještavanju i Godišnjem obračunu u FBiH vršiti evidentiranje rashoda u cilju iskazivanja stvarno nastalih obveza i točnog prezentiranja stanja u financijskim izvješćima.

k) Kratkoročne obveze i razgraničenja

Kratkoročne obveze na dan 31.12. 2005. godine iskazane su u iznosu od 24.614.658,00 KM i odnose se na:

obveze prema djelatnicima	18.857.143,97 KM
obveze prema dobavljačima	5.513.248,52 KM
financijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama	58.026,19 KM
kratkoročna razgraničenja	86.239,62 KM
obveze temeljem uzetih kratkoročnih kredita	100.000,00 KM

Kratkoročne tekuće obveze prema dobavljačima predstavljaju stvorene, a ne izmirene obveze 2005. godine i obveze iz ranijih godina.

Obveze prema djelatnicima iskazane u iznosu od 18.857.143,97KM odnose se na neizmirene obveze temeljem plaća 725.077,00 KM za 12 /2005. godine i ostale naknade plaća 83.349,80 KM.

Obveze temeljem poreza i doprinosa iskazane od 16.978.010,30 KM odnose se na:

porez na plaću	1.208.113,29 KM
doprinos iz plaća i na plaću za mirovinsko i invalidsko osiguranje	6.346.568,65 KM
doprinos za zdravstveno osiguranje iz plaća i na plaće	3.471.427,48 KM
doprinos za obrazovanje	870.897,16 KM
ostali doprinosi	4.208.711,65 KM
doprinos za zapošljavanje	872.291,77 KM

Potrebno je obračun i isplatu poreza i doprinosa na plaće i iz plaća vršiti sukladno zakonskim važećim propisima i iznaći mogućnost da se zaostale neizmirene obveze plate, a buduće obveze stvarati sukladno Zakonu o budžetu/proračunu FBiH i Zakonu o izvršenju proračuna Hercegbosanske županije.

5 ZAKLJUČAK

Ako se uzme u obzir da se već četiri godine kontinuirano vrši revizija financijskih izvješća i da se određen broj nepravilnosti ponavlja iz godine u godinu, ne može se potvrditi da su strukture vlasti na razini županije (Skupština, Vlada, ministarstva) Proračun u potpunosti uredili sa važećim zakonskim propisima i da je sustav internih kontrola dograđen na svim razinama i kod svih proračunskih korisnika koji bi doprinio zakonitosti rada i sigurnom upravljanju javnim sredstvima.

Mišljenja smo da se nisu poduzimale radnje naplate iskazanih potraživanja, i pored naših preporuka danih u Izvješću o izvršenoj reviziji financijskih izvješća za 2004. godinu, naprotiv nastavljeno je i u 2005. godini neutemeljeno davanje pozajmica uposlenicima proračunskih korisnika kao i potraživanja temeljem akontacija za službeni put i pored obveze uređene u Uredbi o naknadama Hercegbosanske županije da se vrši prinudna naplata i da se ne može davati sljedeća akontacija ukoliko prethodna nije opravdana.

Godišnji iskaz izvršenja proračuna nije kompletan sukladno Zakonu o proračunima/budžetima u FBiH, Pravilniku o financijskom izvještavanju FBiH, kodeksima računovodstvenih načela i računovodstvenim standardima, Pozicija rashoda po ekonomskim kategorijama nije iskazana, a koja čini temelj za iskazivanje točnog viška rashoda nad prihodima.

Također je zabrinjavajuće da se kako prethodnih tako i protekle godine nije ništa uradilo na donošenju mjera kako bi se smanjio akumulirani deficit i prevazišli nagomilani problemi po pitanju izmirenja obveza, naprotiv povećano ukupno stanje neizmirenih obveza u odnosu na prethodnu godinu za 26,73%.

KOMENTAR

U ostavljenom roku Vlada Hercegbosanske županije dopisom broj: 01-02-202.2/06 od 27. srpnja 2006. godine očitovala se na nacrt Izvješća o reviziji financijskih izvješća proračuna Hercegbosanske županije na dan 31.12. 2005. godine. U očitovanju dana su pojašnjenja iskazanih prekoračenja, s obrazloženjem, da su sredstva korištena iz tekuće pričuve i priložen je određeni broj odluka i zaključaka Vlade Hercegbosanske županije o dozvoljavanju korištenja sredstava pričuve, što povlači pitanje realizacije istih, s obzirom da su u financijskim izvješćima iskazana navedena prekoračenja. Također su dana i pojašnjenja postojanja godišnjeg proračuna za 2005. godinu u tri različita iznosa, za koja nije izvršena korekcija po utvrđenom zakonskom postupku, koja je trebala biti i objavljena u Narodnim novinama Hercegbosanske županije. Osnovana obrazloženja i primjedbe od strane revizorskog tima su razmotrena i inkorporirana u konačni verziju Izvješća.

Viši revizor
Mirasada Janjoš dipl. oec.

Vođa tima
Hajra Imširović, dipl. iur.
Mirko Mišić, dipl. oec.